

МОТИВИ

ОТНОСНО: Методика за финансиране на целеви проекти на специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания по чл. 49 от Закона за хората с увреждания.

На основание чл. 49 от Закона за хората с увреждания (ЗХУ) от 2019 г. и чл. 37, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания Агенцията за хората с увреждания (АХУ) реализира Методика за финансиране на целеви проекти на специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания по чл. 49 от Закона за хората с увреждания (Методиката), утвърдена от Изпълнителния директор на АХУ. Методиката дава възможност на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания, отговарящи на изискванията на чл. 49 от ЗХУ да кандидатстват за финансиране по целеви проекти.

Изискванията към кандидатите, начините и условията за кандидатстване, механизмът за оценка, класиране и финансиране на конкурсните предложения, както и сключването на договора, наблюдението, отчетността и контролът на финансираните проектни предложения са разписани в Методиката, утвърдена от изпълнителния директор на Агенцията за хората с увреждания, на основание чл. 37, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания (ППЗХУ).

Въз основа на прецизен анализ на натрупаната до момента практика и резултатите от провежданите конкурси е констатирано, че много от разписаните в Методиката условия създават затруднения при кандидатстването и реализирането на целевите проекти от специализираните предприятия и кооперации на хора с увреждания. От друга страна, утежнената икономическа обстановка в страната, в това число повишаващата се инфлация, създават затруднения за някои от специализираните предприятия и кооперации на хора с увреждания в резултат, на които не малко работодатели с дългогодишен опит в осигуряването на работни места за хора с увреждания изпадат в неплатежоспособност или ликвидация, или се налага да освобождават от работа служители с трайни увреждания.

Във връзка с гореизложеното, констатациите от извършената през 2021 г. комплексна проверка от Инспектората на Министерството на труда и социалната политика и дадените препоръки, относно увеличаване на мотивацията на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания да кандидатстват по Програмата за финансиране на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания (Програмата), както и предприемането на мерки и действия в посока опростяване на формулярите за кандидатстване, е необходимо да бъдат направени корекции в Методиката и в документите, определящи процедурата за финансиране.

Предвид възникналата необходимост от промени е установено за целесъобразно и обосновано да бъде утвърдена нова Методика, чиито основни цели са:

- Улесняване процеса на кандидатстване и стимулиране на по-широк кръг от специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания да кандидатстват по Програмата;

- Подобряване на качеството на Методиката и работата с нея от страна на АХУ и специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания.

Очакваните резултати от приемането утвърдена нова Методика се изразяват в:

- Отпадане на точки, които носят повтаряща се информация;
- Отпадане на изискванията за представяне на справки и декларации по чл. 48, ал. 1, т. 3 от ЗХУ, същата информация се събира служебно от отговорните служители на АХУ, с цел намаляване на административната тежест на бизнеса;
- Премахване на изискването за валидност на офертите на потенциалните подизпълнители от 5 месеца, като срокът е намален на 3 месеца;

- Премахване на клаузи за автоматично отхвърляне на проектите при неизпълнение;
- Списъчният състав на специализираните предприятия и кооперации се определя към месеца, предхождащ месеца на обявяване процедурата за кандидатстване, а не към последния месец на предходната година, което прави по-реалистична картината на заетостта в предприятията и кооперациите на хората с увреждания;
- Намаляване на срока за изискване за регистрация по чл. 83, ал. 1 от ЗХУ, ограничаващ кандидатстващите специализирани предприятия: от „една пълна отчетна финансова, календарна година“ до „приключени минимум 3 пълни календарни месеца като регистрирано в АХУ специализирано предприятие или кооперация“;
- Лимитът за минимални държавни помощи е направен по-гъвкав, като отпада директното поставяне на максимални граници и то е реферирано към праговете, които се определят от съответните Регламенти на ЕС в зависимост от техните текущи нива;
- Срокът за наем на помещенията, които са предмет на инвестиционна дейност е намален от 8 на 5 години;
- Отпадане на ограничението по Глава втора да се кандидатства с „предложения, които включват дейности, отнасящи се до изпълнението на не повече от два компонента“, както и „минималната сума от 25% от обявената за конкурса стойност, за която може да се кандидатства отделно за всеки от компонентите“;
- Експлицитно е пояснен и разширен кръга от инвестиции в рамките на социалните проекти по Глава втора, компоненти 1, 2 и 3, които вече включват „цялата изградена инфраструктура на специализираните предприятия (вкл. вътрешни помещения, фасади и покриви на сгради, външни зони, които се използват за целите на администрацията, производството, складирането, обработката и транспорта на товари, отдых и почивка и други);
- По Компонент 4, Глава втора, е дадена възможност и на други обучителни институции, извън тези, регистрирани в НАПОО, да предоставят обучения, стига това да е обосновано и да се докаже, че в НАПОО няма регистрирани обучителни организации по съответната тема на обучение;
- Компонент 5, Глава втора е разширен с възможности и за други инвестиции в системи за качество (извън посочените), за които е обосновано, че засягат общото управление на предприятието, условията на труд и качеството на работната сила в специализираното предприятие или кооперация;
- По отношение на финансиране дейностите по компонент 4 (провеждане на обучителни курсове за повишаване на професионалната квалификация и образователното равнище на наетите хора с трайни увреждания) се предвижда:
 - Отпадане на ограниченията за кандидати със списъчен състав до 10 човека включително, да кандидатстват за финансиране;
 - Кандидатите могат да кандидатстват за финансиране на обучения за целият списъчен състав, а не само за наетите лица с трайни увреждания;
- Увеличаване с 20% на финансовия праг за един учебен човекоден – от 200 на 240 лева, с цел компенсирание на инфлацията през последните години;
- Условията, които трябва да изпълняват кандидатите за целевата група на новонаетите лица с трайни увреждания по Глава трета са облекчени. Изискването за новонаетите лица с трайни увреждания да не са били в списъчния състав 24 месеца преди кандидатстване на предприятието, е редуциран на 12 месеца;
- Преференциите за разкриване на работни места и наемане на лица с трайни увреждания са променени, като е въведена възможност за допълнително финансиране от 6% от максималната сума за съответния конкурс, за новонаето лице с трайни увреждания, за всяко разкрито работно място след първото;
- Преференциите за преоборудвани работни места и назначаване на лица с трайни увреждания са също насочени към предоставяне на възможност за допълнително финансиране от 6% от максималната сума за съответния конкурс, за новонаето лице с трайни увреждания, за всяко разкрито работно място след първото;

- Опростяване на съфинансирането по Глава трета, като остава само минимално изискуем праг от 10% и отпадат сложните калкулации за преференциално съфинансиране;
- Изискването за устойчивост на работните места е редуцирано от 3 на 2 години;
- Отпадане на критерия за максимален размер на касови наличности на предприятията, кандидатстващи за финансиране по Глава трета, който не ги допускате до участие в конкурса;
- Премахване на точка от Инвестиционния (бизнес) проект, свързана с логистиката на инвестицията и на слединвестиционната фаза;
- Отпадане на критерия за икономическа оценка „Нетна настояща стойност“;
- Премахване на предварителната оценка на финансовата стабилност на предприятието на база на неговите годишни финансови отчети;
- Промяна на условието, при невярно изчислени положителни и отрицателни парични потоци и нетна сегашна стойност, предложението да бъде отхвърлено.

С предложената нова Методика ще се постигне облекчаване на условията за кандидатстване, оценяване и класиране на проектните предложения със социална и със стопанска насоченост. Детайлизиране на оценките и отнасянето им към съответните части на проектната документация, което ще улесни както оценителите, така и кандидатстващите да се ориентират в процеса на оценяване. Ще се постигне също опростяване на механизма за определяне на одобрените проекти и тяхното финансиране, което ще стимулира по-широк кръг от специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания да кандидатстват.

Предложените промени нямат финансово въздействие върху държавния бюджет и са в рамките на средствата, администрирани от АХУ.